

**RICHARD
SOBOTKA**

**VELKÉ
TATRANSKÉ
DOBRODRUŽSTVÍ**

Vzrušující a dramatické příběhy
podle skutečných událostí

RICHARD
SOBOTKA

VELKÉ TATRANSKÉ DOBRODRUŽSTVÍ

Vzrušující a dramatické příběhy
podle skutečných událostí

2018

Veškerá práva vyhrazena.

Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována ani elektronicky šířena bez předchozího písemného souhlasu majitele práv.

© Richard Sobotka

www.okobeskyd.cz

Fotografie © Jakub Sobotka

Obálka: Jakub Sobotka

Sazba: Dušan Žárský

Vydání první

Vydal Dušan Žárský – ŽÁR, www.zar.cz

v prosinci 2018

ISBN 978-80-7590-013-5

Půvab Vysokých Tater spočívá mimo jiné v koncentraci vysokohorských štítů na relativně malém území. Fauna i flóra, tiché doliny s horskými plesy zrcadlícími modrou oblohu, turistické chodníky, obtížně dostupné hřebeny i štíty hor rámuji jejich podmanivou krásu.

Rendez-vous s Vysokými Tatrami však může poznamenat tragická příhoda. Pro některé vysokohorské turisty, ale také třeba i pro nejzkušenější horolezce, kteří se pokoušejí zdolat nesnadný výstup nebo obtížnou skalní stěnu, může být toto dostaveníčko s horami poslední. O tom vypráví stovky pamětních tabulek, rozvěšených po skalách nedaleko Popradského plesa na symbolickém cintoríně o těch, kteří od počátků tatranské turistiky až po současné dny souboj s horami prohráli a hory je navždy přijaly za své.

Příběhy, napsané podle skutečných událostí, vypovídají o chvílích pěkných i tragických, o těch, kteří nad horami zvítězili, ale také o lidech nad kterými zvítězily hory.

Text je orámován dvěma mladými horolezci, kteří ve volném čase zajíždějí do Vysokých Tater, pilují lezeckou techniku a postupně se odvažují zdolat stále obtížnější vysokohorské terény.

Je uveden příběh legendárního horolezce Pavla Pochylého – „pavouka“, který v únoru 1979 sám zdolal celý tatranský hřeben. V zimě v roce 2000 při zdolávání severní stěny Malého Kežmarského štítu zahynul i se svým bratrem, našli je pod touto největší tatranskou stěnou mrtvé, ale stále navázané na společném laně.

Je to příběh mladých horolezců Michala Sabovčíka a Adama Tkadlečíka, kteří 34 roků po Pavlu Pochylém vykonali zimní přechod tatranského hřebenu ve dvojici bez pomoci a vynášek.

Vyprávění vrcholí tragickým příběhem skupiny rekreač-

ních turistů z horského hotelu od Popradského plesa, kteří se v říjnu 1983 vydali v pěkném počasí na Ganek, kde je však ve vrcholové partii překvapil a uvěznil náhlý zvrát počasí. Následovala náročná záchrana a úmrtí jednoho z nich.

Do příběhu jsou vloženy pasáže o vysokohorských nosičích, kteří vynášejí materiál na horské chaty, zmínka o význačných evropských horolezcích, jsou tam včleněny i „atraktivní“ tragické případy horolezců.

Vyprávění klade naléhavou otázku – kde jsou hranice lidských možností. Jak dalece jsou lidé ochotni ve snaze o zdolání zdánlivě nepřemožitelných horských štítů riskovat a dát v sázku to nejcennější co mají – totiž vlastní život?

Mnohdy je limitem v zápolení s horami smrt. A pomníkem malá tabulka se stručným textem, zavěšená na skále symbolického cintorína.

Navzdory tomu se budou lidé stále pokoušet zdolat nepřekonatelné.

Galerie Ganku, charismatická stěna o výšce 300 m zakončená balkónem čili po goralsky gankom. Podívat se sem mohou i zdatní turisté.

TAJEMSTVÍ VELKÉHO HINCOVA PLESA

Pořád se držel projasený den. Byl stříbrný a zlatý. Obloha připomínala velkou modrou cestu, lemovanou obrubníky vysokohorských štítů. Osamělý obláček se po ní lajdal neskutečně pomalu, otevřeš oči, pořád je na stejném místě. Pak je najednou pryč, zmizel, rozplynul se. Zanedlouho se vydá touž cestou další, i jeho brzy sežehne jiskření dne.

Velká modrá cesta oblohy, dlážděná slunečním jasem, končí snad až kdesi v hlubinách bezedného Kosmu.

„Podívej,“ šeptl Lukáš.

Za nedalekou kosodřevinou si udělala pohodlí dvě děvčata. V teplém odpoledni se svlékla až do spodního prádla v domnění, že je nikdo nevidí. Když zjistila, že jen o kousek dál za chatrnou clonou několika větviček horské kleče odpočívají oba chlapci, nepolekala se, nevypískla, ale vesele třepala dlaní na pozdrav a až pak ulehla na podestýlku z oblečení a zmizela zvědavým chlapeckým očím ze zorného pole.

„Jsem utahaný jak somár,“ prohlásil Radek. „Na nějaké seznamování už nemám žádnou sílu.“

Odpočívali po obtížné túře. Náročný den. Od časného rána byli na nohou. Obtížný výstup. Ještě obtížnější jim pak připadal sestup.

U Velkého Hincova plesa shodili bágly i s horolezeckým materiálem na nejbližší velký plochý kámen, dobývali se do kapes pro zbytek proviantu. K Popradskému plesu a k horskému hotelu jim zbývaly tři kilometry chůze turistickým

chodníkem, ale po náročném výstupu to považovali spíš za lázeňskou promenádu.

„Podívej,“ kývl Lukáš mezerou mezi kamenitou sutí a balvany a při tom nepřestával hryzat poslední oplatek ze zásoby proviantu.

Na jednom kamenu seděla žena. Žádná vymóděná panička, jako jsou fifleny, které se vypraví do hor v rozevláté sukni a sandálech, kabelku přes rameno, tmavé brýle na očích. Tahle žena měla na sobě turistické oblečení, vybavena byla málem jako horolezec. Jen lano, cepín a mačky jí scházely. Musela oba chlapce vidět, ale nevšimala si jich.

„Na seznamování není právě nejpříhodnější čas,“ mínil Radek. „Jako bych měl polámané všechny kosti.“

Lukáš kývl k ženě.

„Tu už jsme tady přece viděli,“ řekl. „Včera. I předevcírem.“ A trochu se povytáhl, aby měl lepší výhled na pleso. „Zase po vodě plavou květiny.“

Ne příliš velká kytice horských květů se pohupovala na vlnkách studené vody, která i v horkém létě měla jen několik stupňů nad nulou. Vítr si s kyticí pohrával. Chvillemi ji snad mínil vyvrhnout na břeh mezi ohlazené balvany, pak jako by si vše rozmyslel a zanášel ji dál po hladině tohoto největšího a také nejhlubšího plesa Vysokých Tater, jehož rozloha přesahuje dvacet hektarů a hluboké je téměř čtyřiapadesát metrů.

Ona, ta dívka nebo spíš žena, pokaždé přijde skalnatým chodníkem až k plesu a pustí po hladině kytici květin. Co to má znamenat? V takové nadmořské výšce mezi kamenitou sutí, mezi ohromnými žulovými balvany a okolními štíty nenajde žádné květiny a nenatrhá. Musí je nosit odněkud z doliny. A proč vlastně je hází právě na hladinu Velkého Hincova plesa?

„Pořahaná baba,“ pošukbl Radek rameny. „Jiné do hor bez- tak nechodí. Je neskutečné, kde řenské všude hledají příle- žitost ulovit nějakého chlapa. Tedy pokud tady chceš zůstat a civět na ni, tvoje věc. Já jdu dál. U Popradského plesa, o pět set výřkových metrů níř, bude na slunci tepleji.“

Zavěřili těžké batohy na ramena a v mírném předklonu se vydali turistickým chodníkem na cestu.

V příjemném hřejivém podvečeru odpočíváli ve vyhrátém zákoutí za kosodřevinou, mhouřili oči do slunce a také podři- movali. Možná by tam i zaspali noc, pokud by přes pichlavé větve rozkořatělé kleče na ně nejukla obě děvčata.

„Vy tady fakt míoíte i noclehovat?“

Uř byly oblečené ve společensko – turistickém. Takové dvě holky na kolektivním zájezdu do hor. Procházka po Tat- ranské magistrále, restaurace, obchody se suvenýry. Po veče- ři posedět v baru. Pak se pobavit u horalské muziky, pokud budou mít místní muzikanti náladu městským panákům hrát, nebo alespoň u vřeřtícího magnetofonu.

„To fakt nemíoíte ani povečeřet?“

„Jsme zvaní,“ řťouchl Lukáš kamaráda.

„Upřímně pochybuji, ře za nás útratu zatáhnou,“ ořklíbal se Radek.

Vraceli se spolu s děvčaty v družném hovoru, smích střídál vyprávěňky a zase smích, společně veřli do horského hotelu.

Zatím vysoká obloha zavírala nad jejich hlavami den tem- nou modří a prvými hvězdami.

OREL SKALNÍ, NEBESKÝ SOUPUTNÍK

Den si teprve vytíral z koutků očí ospalky, ale neúnavné slunce už rozhánělo lehkou mlžku nad Popradským plesem, polévalo okolní svahy sytými barvami v celé škále, jakými disponují jen horské štíty.

Nažloutlá skvrna v dálce na skalním bloku uprostřed kosodřeviny to nemohlo být jiné zvíře, než rys ostrovid, který si tam dopřával v prvních hřejivých slunečních paprscích ranní siestu. Neviděli ho v těch místech poprvé, pořád se tam mezi skalisky a klečí držel. Určitě tam má ve skalní dutině dobře zabydlený brloh, kde pravidelně pečuje o mláďata. Jen málo-který z turistů si ho všiml. Rys ostrovid je plaché zvíře, miluje samotu. Vyrušit ho, určitě by se přestěhoval na jiné, poklidnější místo.

V sivé modři neslyšně plul na doširoka rozprostřených křídlech orel skalní. Ten nemusí klopotně zdolávat strmé skalní stěny a převisy, zatloukat do spár skoby a jistit se lany. Snadno zdolá štíty hor, kdykoliv se mu zamane.

„Ahoj kluci! Kam to bude tentokrát?“

Betka a Jana. Znamé ze včerejšího odpoledne a večera. Už si s oběma chlapci potykaly. Takže něco jako dávno dobří známí.

„Vy jste fakticky opravdoví horolezci?“ žasly.

Když po desáté večer odešli Radek s Lukášem na pokoj vy-spat se na příští den, byla zábava v hotelové hale právě v nej-lepším. Děvčata si protáhla mejdan málem do rána. Tříčlenná

horalská kapela končila až před rozedněním, ale přísahali, že navečer přijdou zase. Teď dívky zívaly

„No, horolezci,“ pokrčil Radek rameny. „Spíš jen takoví lezci.“

Pořád ještě nebyli o cíli cesty dohodnuti. Batohy sice měli nabalené vším potřebným, ale měla to být toho dne spíš jen odpočinková procházka, porozhlédnout se po terénu, vytypovat si nějaký zajímavý cíl.

„Jdeme na Rysy,“ prozradil Lukáš.

„Tam jdeme zítra,“ vypískla děvčata. „Pancoš rozhodl, že po včerejším výšlapu na Ostrvu – to je támhle naproti za Popradským plesem ve strmém svahu ta šílená klikatina plná kamení, myslela jsem, že cestou nahoru vypustím duši – zkrátka dnes budeme trochu odpočívat. Zítra uvidíme. Pancoš pořád šílí, že by to chtělo vyšlápnout někam výš na pořádný kopeček.“

„Jo jo jo,“ přikývla Betka. „Pořád melou o nějakém Ganku. Prý je to sice hezky vysoko, přitom něco jako nedělní výlet do městského parku.“

„Tak nějak se o Ganku píše v horolezeckém průvodci,“ přikývl Lukáš. „V tomhle báječném počasí to musí být paráda.“

„S vámi by jsme se tam vypravily,“ smála se děvčata. „Úplně klidně.“

„Já tedy nevím,“ krčil Lukáš rameny. „Uvázání ve stěně pod Rysy na laně, jak by asi probíhala konverzace? K tomu vy dvě v těch městských pantoflích...“

„Necháme to na příště,“ couvla děvčata od nabídky s doprovodem na skalní stěnu pod Rysy.

Pořád se drželo výjimečně pěkné a teplé počasí, jaké se v prvé říjnové dekádě ukáže vysoko v horách jen málokdy. Jindy třeba den dva svítí slunce, pak zamračeno, vítr, déšť, někdy i sněhové přeháňky. Tentokrát se neskutečně pěkné

počasí už druhý týden zachytilo drápky o štíty hor a jako by se jich nemínilo pustit.

„Kam máte namířeno dnes?“ zeptal se Lukáš obou turistek.

„Snad jen někam tuhle za roh, nejspíš na symbolický cintorín,“ odpověděla děvčata. „Ale prý tam nejsou žádné hroby, jen tabulky.“

„Jděte se tam podívat, až budou na některé skále viset štítky s našimi jmény.“

„Vy už je máte v batohu?“ děsily se.

„Musíte počkat, až navždy uvízneme v některé skalní stěně, nebo z ní spadneme,“ smáli se chlapci.

„Po túře se zase uvidíme večer v horském hotelu na mejdanu,“ lákala obě děvčata a odbočila kolem Popradského plesa chodníkem, který je zavede k symbolickému cintorínu.

„Po náročné trase budeme odpoledne zase odpočívát na obvyklém místě za klečí,“ jukla na oba horolezce Jana přes rameno.

„Pro čtyři lidi je tam trochu těsno,“ mínil Lukáš.

„Však právě...,“ chichotala se děvčata.

UDĚLÁM SI LUK, SÁM BUDU ŠÍP, VYSTŘELÍM SE DO MRAKŮ

Oba chlapci pořád ještě zůstávali před horským hotelem. Nebyli rozhodnutí, kam toho dne vlastně půjdou. Původně že si jen tak vyjdou obhlédnout terén, prostě takový průzkum. Lákalo je vyšlápnout po turistickém chodníku na Rysy. Pak uvidí, kam dál.

Kdykoliv stoupali na Rysy, pokaždé se s úžasem ohlíželi po hladké a neobyčejně rozměrné skalní stěně Vysoké, jestli tam nezahlednou na skobách a lanech horolezce. Připadalo jim neuvěřitelné prodírat se kolmou skalní stěnou do takové výšky. Štít Vysoké, dva tisíce pět set šedesát metrů, téměř hladká skalní stěna, je lákal. Troufnou si na ni někdy? Snad...

Z horského hotelu se vyhrnuli další mládežníci. Bylo znát, že toho po prodlouženém mejdanu moc nenaspali. Však si naplánovali odpočinkový program.

Kam že se to chystají některý den vypravit? Na Ganek? Na jeho vrchol vysoký dva tisíce čtyři sta šedesát pět metrů by se celá grupa s tou svou ochablou fyzičkou asi sotva vydrápala. To spíš si udělat trochu ostřejší vycházku do Rumanova sedla a odtamtud se podívat na suťovitou terasu přibližně sto metrů pod vrcholem Ganku s ohromujícím výhledem do Kačiací doliny.

„Podívej,“ šťouchl Lukáš kamaráda.

V závěsu za hlučnou společností mládežníků vyšla z hor-

ského hotelu žena, stará známá. Začali ji jen pro sebe říkat „žena od Velkého Hincova plesa“. Ve výstroji, kterou měla na sobě, by se mohla vypravit kamkoliv na horolezeckou túru. Jen lano a cepín ji scházely.

„Pokud se rozhodneme pro Volovec, možná ji u Velkého Hincova plesa zahlédneme i tentokrát.“

„Kytici má,“ přikývl Radek. „Určitě ji zase položí na hladinu plesa.“

Tajemství, které neznali a nechápali. Možná se je časem dozví.

Volovec s výškou 2227 metrů byl jedním z cílů jejich výstupů ve Vysokých Tatrách, ale prozatím jen v pořadí, tak jako další vrcholy, které je lákaly k výstupu.

Sváteční turisté už se houfovali kolem turistických značek a zkoumali, kudy vlastně k Symbolickému cintorínu půjdou.

Popruhy se zaklesly oběma horolezcům do ramen, dobře vypořádané batohy měkce zalehly záda.

„Půjdeme na Rysy,“ rozhodl Radek, který měl obvykle hlavní slovo. „Cestou zpátky odbočíme k Velkému Hincovu plesu a pokud budeme mít ještě dost sil, pokusíme se zdolat Koprový štít.“

„To je jen takový turistický chodník. Proč ne rovnou až na Čubrinu? Je jen o kousek dál a měli bychom do sbírky další vrchol.“

„To necháme na někdy jindy,“ rozhodl Radek. „Když se bude dařit, tak třeba Čubrinu, také Mengušáky a přes Žabiu věžu až na Rysy. Prostě si uděláme kousek tatranského hřebenu. O tom jsme přece vždycky snili, ne?“

„Zdolat celý Tatranský hřeben se nám nikdy nepodaří,“ rezignoval Lukáš.

Oba moc dobře věděli, že přejít celý Tatranský hřeben je trasa jen pro ty nejzkušenější a nejodvážnější horolezce.

Už byli připraveni vykročit. Radek se ještě ohlédl k obloze. Svítila lehkou modří. Poklepat na ni ukazováčkem, hlaholila by jako zvon. Zanoval mu v paměti úryvek písničky, kterou si zpívali, když začínali do hor chodit: *Udělám si luk a sám budu šíp, vystřelím se do mraků...*

Uskutečnit dávný sen měli ve svých rukou. Teď se jim splnil. Stačí vylézt na horský štít a mohou hladit mraky dlaní.

Gerlachovský štít, nejvyšší hora Slovenska, nejvyšší ve Vysokých Tatrách a v celé karpatské horské soustavě (2665 m n. m.).

MARNÝ POKUS O DOBYTÍ VELKÉHO MENGUSOVSKÉHO ŠTÍTU

Nespěchali. Chtěli si po včerejší namáhavé túře odpočnout, ale nemínili den ztratit jen procházkami po turistických chodnících.

Byli trochu zklamaní z včerejšího neúspěchu. Jako by nevěděli, že v souboji člověka s horami vždy nakonec vítězí hory. Velký Mengusovský štít s nadmořskou výškou 2424 metrů jim poměrně snadno unikl. Příliš velké sousto chtěli ukousnout. Pořád si říkali, že začnou něčím snadným, aklimatizovat se, zopakovat a procvičit si horolezecké techniky, prověřit fyzickou kondici – a potom bác! Hned první den si umínili pokořit Velký Mengusovský štít. Dobře jim tak. Bez významnějších horolezeckých výkonů rovnou na takový hrb, a hned stanout na jeho vrcholu, natáhnout ruku a dlaní pohladit nebe.

„Podívej,“ kývl Lukáš k serpentínám, které už nechali za sebou.

S rukama překříženýma na prsou tam s hromským nákladem na hřbetě vystupoval pravidelným krokem tatranský nosič. Cíl – chata pod Rysy. Na úrovni chlapců měl odpočinkový štandl. Usedl na plochý kámen, zapřel krosnu o skalní stěnu za zády.

„Hrozné horko,“ odfoukl a utřel modrým kapesníkem obličej. „Touhle dobou bývá v těchto místech teplota sotva pár

stupňů nad nulou, dnes hotové letní vedřiny, potím se jako dveře od chlíva.“

Vytahaný nátlčník, trenýrky, boty s profilovanou podrážkou. Zbytek oblečení měl i s červenou košilí ledabyle přivázané k policiče v nejsvrchnější části krosny.

„Co neseš?“

„Hlavně pivo. A nějaké drobnosti.“

„Jedno pivo by bodlo,“ mínil Lukáš.

„Také si dám, ale až na chatě,“ řekl nosič.

„Chodíš příležitostně kvůli přivýdělku, nebo pracuješ jako tatranský nosič?“

„Vynáším už druhým rokem. Tenkrát poprvé že to zkusím, jen tak z legrace, co to obnáší, a už jsem u vynášení zůstal. Je tady úplně jiný svět, než tam dole.“

Mladý, svalnatý chlapec. Jak dlouho u vynášek vydrží? Kdo ví. Překontroloval kšandy od krosny, usadil je na rameňnou, zhoupnutím se zvedl. „Tak hodně štěstí,“ mávl.

„Tobě také,“

Dívali se za ním jak stoupá pravidelným krokem skalnatým chodníčkem, po chvíli viděli už jen krosnu, pak se vytratila i červená košile, přivázaná k lavičce nad nosičovou hlavou.

„Někdy to také zkusím,“ řekl Radek.

„Šedesát kilo na zádech a takové stoupání, to opravdu nevím, jak dlouho bych to vydržel.“

Chtěli se dostat do sedla Váha a odtamtud alespoň pomocí dalekohledu prozkoumat štít Vysoké, který se vypínal do výšky 2560 metrů. Případně se pokusit vystoupit nějakou cestou, alespoň část, prostě jen tak na zkoušku, takový průzkum bojem. Po návratu v hotelu pak v klidu pročíst v horolezecké knížce nabízené trasy, třebaže je měli všechny dávno málem vytištěné v paměti, pak jít naostro. Rozhodně nemínili

riskovat. Nezdar z Mengušáku, jak důvěrně nazývali Velký Mengusovský štít, jim dosud mrazivě drnčel v kostech.

S vrcholem Vysoké měli celkem jasno. Od jihozápadu z Dračí dolinky a od Dračieho plesa přes Zlomiska k rokli a její levou stranou na trasu číslo 626 severozápadně až na vrchol, celkem dvě a půl hodiny. Solidní čas, pokud se bude dařit.

Prohlíželi si trasu dalekohledem. Byli si jisti, že i když je zvolená trasa označena jako lehká, budou mít co dělat.

Během pozorování jim neunikli asi dvě sta metrů pod vrcholem Vysoké dva horolezci. Navzájem propojeni lanem se pokoušeli zdolat kolmou stěnu, která z údolí vypadala jako trasa příhodná k výstupu spíš pro pavouky. Nehýbali se ve stěně. Nebylo slyšet zatloukat skobu, ani klepnutí cepínem o skálu, nebo hlas. Radek s Lukášem co chvíli zastavili a pohlíželi na štít Vysoké, oba horolezci, připadalo jim, byli jako přilepení ke skále pořád na stejném místě. Zdolat oni Vysokou, věděli, to by pro ně byl majstrštych.

V sedle Váha odbočili po červeně značené turistickém chodníku a už o chvíli stáli na vrcholu Rysů v nadmořské výšce 2499 metrů.

Impozantní výhled na kamenné moře. Některé skalní hřebeny byly tak úzké, že připomínaly žiletku. Jak takový úsek zdolat? Kdo umí a nebojí se, ví jak.

Seděli na chatě Pod Rysy a upíjeli pivo, které do té neskutčné výšky vynesl potem splavený tatranský nosič.

Nehovořili, přesto oba mysleli na včerejší nevydařený pokus o dobytí Velkého Mengusovského štítu.

Co se vlastně stalo?

Zvolili obvyklý výstup od jihovýchodu „velkou rampou“ s obtížností na dvojce, kudy 28. června 1877 vystupovali Poláci L. Chalubiński, W. Roj a M. Sieczka. „Zajímavý výstup,“ zaznamenali si tehdy do deníků.

Podél skal postoupili Radek a Lukáš k podlouhlému trávnicku a odtud šikmo doleva na temeno velkého suťovitého kužele, položeného kousek vlevo od spádnice zmíněného vrcholu. Pak přešli doleva na rozsáhlý nakloněný travník a vystoupili do skal.

Prostě romantika. Sice stoupali pomaleji, než plánovali, ale nehrozila jim časová tíseň. Pokud jim cesta potrvá namísto dvou třeba tři hodiny, pořád ještě budou mít čas pobýt na vrcholu celou hodinu, pak zase tři hodiny dolů. Celkem sedm hodin. S výstupem začali v osm ráno, takže zpátky na základnu by se měli vrátit přibližně ve tři odpoledne. Pohodička!

Pak se dostali žlábkem a po strmých stupních na suťovitou rampu, porostlou trávou. Čekal je výstup rampou, která se kousek výš změnila v žebro, oddělené žlábkem od stěny.

Vrchol už měli téměř na dosah.

Radek stál na okraji rampy a doširoka rozpaženýma rukama pobízel s úsměvem Lukáše ať jde, ať se snaží, že vrchol už není daleko.

Pak se to stalo. Kámen, na který Lukáš stoupl, nebyl rostlý ze skalního masivu, ani pevně usazený v sutí, jak předpokládal. Při došlápnutí a plném zatížení povolil. Nejprve váhavě, pak se vyklopil z hnízda jako nějaké obří vejce, klouzal po svahu, strhával suť a další kameny.

Lukáš polekaně křikl, v mžiku se převrátil kolem těžiště, padal strmě dolů.

Radek zahlédl jeho pád koutkem oka, reflexivně přehodil smyčku přes skalní výstupek a zatížil konec lana plnou vahou svého těla.

Lano se zbrzdilo, protáhlo a zhouplo, pak konečně znehybnělo.

„Jsi v pořádku?“ křikl Radek do hlubiny.

„Jsem v pořádku,“ odpověděl Lukáš.

„Potřebuješ pomoc?“

„Ne. Lezu nahoru.“

„Dobrá. Jistím...“

Trvalo nejméně půl hodiny, než otřesený Lukáš zdolal těch osm metrů zpátky na suťovitou rampu.

Seděli, nehovořili, jen zhluboka oddechovali.

V té chvíli měli oba stejný pocit, jaký měli 14. července 1865 horolezci Whymper a jeho šest druhů, kteří jako první zdolali vrchol Matterhornu, sedmou nejvyšší horu Alp, tyčící se nad švýcarským Zermattem do nadmořské výšky 4478 metrů, považovanou za jednu z nejkrásnějších hor Evropy. Nadšení a opojení vítězstvím, ale unavení namáhavým výstupem, sestupovali méně opatrně než při výstupu. Všichni byli uvázaní na jedno již použité a už staré lano. Michael A. Croz. pomáhal při sestupu málo zkušenému mladíkovi jménem Hadow, umisťoval mu nohy na jednotlivé stupy. Najednou Hadow uklouzl a spadl na Croza. Ten ztratil rovnováhu. Horolezci nad nimi, Hudson a Douglas, nebyli na takovou situaci připraveni takže je váha spolulezců strhla ze stanoviště přes převis. Zbývající tři horolezci nad hranou skalního převisu se pevně zapřeli podrážkami bot o skaliska a zachytili se rukama o skalní výstupky, aby udrželi trhnutí, až se lano napne. Lano se sice skutečně napnulo, ale vydrželo váhové přetížení jen zlomek sekundy – a roztrhlo se. Čtyři muži, kteří sestupovali jako první, se řítili tisíc metrů v ústrety smrti. Whymper a sourozenci Taugwalderovi jen bezmocně přihlíželi. Půl hodiny se nedokázali pohnout, než posléze na pokraji sil sestoupili do Zermattu.

Oproti nim měli Lukáš a Radek při dobývání vrcholu „Mengušáku“ štěstí. Ale Velký Mengusovský štít se jim toho dne přece nevzdal. Znejistěli možnou katastrofou, raději se vrátili zpátky na horský hotel.

To vše jim proběhlo myslí, když na chatě Pod Rysy pili každý své pivo, které na hřbetě vynesl tatranský nosič.

Vraceli se. Vysokou alespoň pomocí triedru prozkoumali. Kolmá stěna jim připadala neskutečně velká. Ve dvou třetinách pod vrcholem zahlédli oba horolezce, propojené navzájem lanem. Připadalo jim, že jsou stále na stejném místě.

ŽENA OD VELKÉHO HINCOVA PLESA

Při sestupu turistickým chodníkem k Popradskému plesu kývl Lukáš k postavě před nimi.

„Podívej...“

Žena od Velkého Hincova plesa, jak si ji pojmenovali, slyšela kroky za svými zády, ustoupila stranou z úzkého chodníku, nechala oba projít. Pokývl na pozdrav jako poděkování, že jim uvolnila cestu. Nic víc. Usmála se na ně. Nic víc. Brzy ji nechali daleko za sebou, už se ani neohlíželi.

Na základnu v horském hotelu při Popradském plese přišli až dlouho po čtvrté hodině odpoledne.

Teplý den stále přetrvával, když konečně shodili bágly v útulném zákoutí mezi kosodřevinou. Betka a Jana tam dávno před jejich příchodem nastavovaly tváře slunci, zavěšené mezi Patriou a Prednou Baštou. Ještě hodinu bude hrát odhadovali.

„Jaký byl symbolický cintorín?“ zeptal se Lukáš.

„Plno tabulek a ani jeden opravdový hrob,“ řekla Betka.

„Jen jedna malá kaplička,“ dodala Jana.

„To jste přečetly všechny tabulky?“ zajímal se Radek.

„Kluci to vzdali hned na začátku, vytratili se, prý je na Štrbském plesu větší zábava. My dvě jsme se tak dlouho rozmýšlely, kam se vypravit, jakou horolezeckou túru podniknout, až jsme se nakonec vrátily sem a zůstaly u Popradského plesa.“

„Kam máte namířeno zítra?“

„Pancoš, jako Pavlík, pořád všechny hecuje k výstupu na Ganek.“

„Celou squadru?“ žasl Lukáš. Nedokázal si představit, že by se víc jak dvacet spíš málo zkušených vysokohorských turistů než opravdových horolezců drápalo na vysokohorský hřeben. „Má dostatek horolezeckých lan a cepínů?“

„Jako jediný z celé party má horolezecký průkaz,“ krčila Betka rameny. „Prý, že se nemůže nic stát, že terén zná dokonale. A že si takový zážitek v tak nádherném počasí nemáme nechat ujít. Ale já fakt nevím,“ váhala Betka. „Já nejsem na hory moc stavěná. Spíš na horské chaty s dobrým jídlem a dobrým pitím.“

„To já raději půjdu zdolávat Starý Smokovec,“ uchichtla se Jana.

„Jdu s tebou,“ hlásila Betka pohotově. „Budu tě jistit a zachraňovat.“

Pohlédly na chlapce. „Kam vy?“

„Válečná porada se bude konat večer na pokoji, tam se rozhodne.“

Vrchol Vysoké jim svítil před očima jako obrovská žárovka, a lákal. Jenže by se možná museli proměnit v pavouky, kteří umí zdolat i tu nejkolmější stěnu, a také převisy. Tohle před lety dokázal pověstný tatranský pavouk Pavel Pochylý. Jenže kolik takových pavouků mezi horolezci je? Možná by na jejich spočítání stačily prsty jedné ruky.

Jestlipak oba horolezci, uvázaní na jednom laně, jak je Radek a Lukáš viděli z turistického chodníku na Rysy jako dvě mouchy propojené lanem ve stěně Vysoké, jestlipak už dosáhli vrcholu? Možná jsou pořád ještě zavěšeni ve stěně na stejném místě a zvažují sestup, nebo bivač, a výstup dokončit ráno následujícího dne. To je vždy obtížné rozhodování.

Ve společenské místnosti horského hotelu u Popradského

plesa panoval toho večera neobyčejný ruch. Nezapříčinila to hudební produkce horalských muzikantů. Na společenskou párty bylo ještě příliš brzy. Goralská muzika, sice jen tříčlen-ný šraml, ale nadělal víc kraválu než symfonický orchestr, ještě nedorazila. A magnetofon, který personál někdy pouštěl jako náhradu, pokud živá muzika nedorazila, sice měl pásku plnou pěkných písniček, ale příliš malou watáž, než aby celý ten rumraj překřičel.

Na tuto pozdní roční dobu se do horského hotelu nahrnulo neobyčejné množství hostů. Chtěli si užít jasných a teplých podzimních dnů. Vyrazili do hor a všichni si dali dostaveníč-ko snad právě v horském hotelu u Popradského plesa. Kvůli neobyčejnému ruchu dokonce telefonovali z Horské služby TANAPu, jestli je všecko v pořádku, že už dostali několik po-plašných hlášení.

„Všichni naši hosté se z hor vrátili v pořádku,“ překřikoval tartas šéf podniku. „Máme plno, zkrátka narváno, že nestačí-me obsluhovat.“

„Hlavně ať nezapálí hory,“ smál se Vlado Varga, šéf Hor-ské služby. „Jeden nikdy neví co rozjařeným hostům může napadnout. Přijedou se do hor vyřádit, neví kde by co by, ani kdy přestat.“

„Pokud začnou šlehat plameny, zavolám hasiče,“ křikl šéf podniku do telefonu a zavěsil.

V jednom zákoutí si našla místo parta mladých turistů, kteří si udělali týdenní výlet do Tater. Počasí jim neskutečně přálo. Dohadovali se, kam příští den na túru. Pořád byl ve hře výstup na Ganek.

„Lepší počasí jsme si vybrat nemohli,“ prosazoval svůj ná-pad Vráťa Pavlík, kterému neřekli jinak, než Pancoš. „Jen ta-ková vycházka. Chodecký terén. Ale neskutečné zážitky na celý život.“

„Drápat se do dvou a půl tisíce metrů?“ vypískla Betka. „Ani kdyby jste mne nesli, jak to praktikovali s kněžnami v devatenáctém století v počátcích dobývání hor. Podušku k odpočinku, košík s občerstvením, víno a příjemnou společnost.“

„A postel vynést na Ganek bys nechtěla?“

„Možná by nebyla marná...“

Smáli se, hýřili fantasmagorickými nápady, jak už jim víno stouplo do hlavy.

Domlouvat náročnou túru pozdě večer a v takové náladě není nikdy snadné.

„Se mnou tedy na Ganek nepočítej,“ křikla Betka.

„Já už mám také své horolezecké plány,“ přidala se Jana.

Oba přátelé horolezci si šli od toho rumraje odpočinout před hotel na terasu. Hvězdy jiskřily na tmavě zamodralé obloze, horské štíty se na horizontu černaly v ojedinělých obrazech.

Na terasu vyšel také Pancoš, vedoucí mládežníků, kteří si v nastávajícím podzimu přišli užít vysokohorské turistiky.

„To vážně chceš jít s tolika nezkušenými trampy na Ganek?“ zeptal se Radek.

„M-mam horolezec-cký průkaz,“ přerývaně odpověděl Pancoš poněkud zaskočeně. Trochu se při tom ošíval, nakonec dodal. „V-všichni beztak ne-ne-nepůjdou.“

Zadrhával a byl nesmělý, ale zdvořilý. Prostě takový upřímný mladý muž, který by pro druhé obětoval poslední košili.

„T-takové po-počasí se v t-tuto roč-ční dobu vy-vyvede jednou za pa-padesát l-let, nebo i dýl.“

Pancoš kromě koktavosti trpěl také alergií, pokaždé dlouho a pečlivě otíral jablko kapesníkem, pak ještě také o košili. Kapesním nožikem ukrajoval malé kousky a než je vložil do úst, doslova je ostřím střenky svlékal ze slupky.